

پاره‌هایی از آنچه اتفاق افتاد

این کتاب سه جلدی به روایت «مرتضی سرهنگی» نگاشته شده است. موضوع آن، خاطرات نظامیان عراقی در ایران و جلد سوم از مجموعه سه جلدی پاره‌هایی «از آنچه اتفاق افتاد» است. نویسنده ۳۰ خاطره کوتاه را که به نظرش جالب بوده، از لابه‌لای ۶۵ کتابی که از خاطرات عراقی‌ها در ایران ترجمه و منتشر شده، دست‌چین کرده است و درباره هر کدام چند سطر توضیح داده است. هر ۱۰ خاطره در یک کتاب آورده شده و در مجموع، از خاطرات نظامیان عراقی سه جلد تدوین کرده است. از ویژگی‌های کتاب این است که علاوه بر خاطره، ویژگی‌ها و مشخصات کامل صاحب خاطره نیز زیر آن آورده شده است.

«روشنای خاطره‌ها»

کتاب، به قلم و انتخاب مرتضی سرهنگی، روایت ۴۰ خاطره کوتاه برگزیده از میان کتاب‌های منتشرشده توسط دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری است که نویسنده درباره روای این داستان‌ها و نیز موقعیت بازگویی و خاطره‌نگاری آن توضیحاتی ارائه کرده است. کتاب «روشنای خاطره‌ها» جدای از متن خاطرات خود، دارای روایتی ساده و جذاب درباره حواشی زندگی راویان خاطره و نیز چگونگی گردآوری آنهاست که بسیاری از این اطلاعات در متن اصلی خاطرات و کتاب‌های آن نیز وجود ندارند.

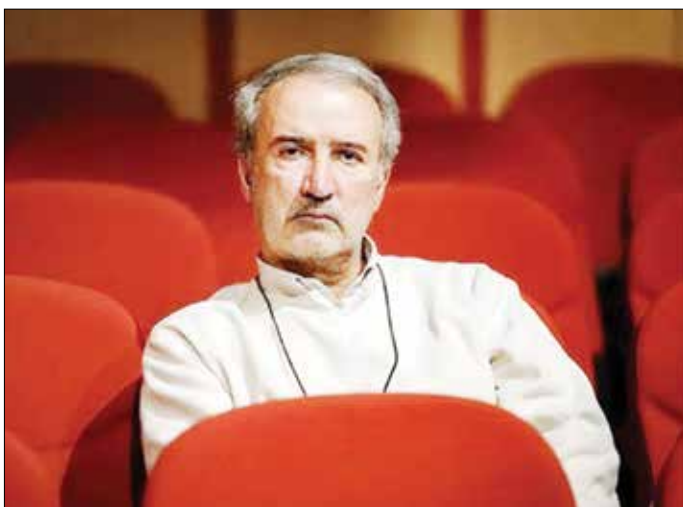
اسرار جنگ تحمیلی به روایت...

کتاب «اسرار جنگ» به روایت اسرای عراقی، خاطرات اسیران عراقی است که آن روزها می‌آمدند پای ضبط صوت نویسندگان و این خاطرات را تعریف می‌کردند و به انقلاب ایران دل‌بسته بودند. جنگ ایران و عراق، یکی از بزرگ‌ترین اتفاقات معاصر جهان است و بررسی دوجانبه افراد شرکت‌کننده در این جنگ، جنبه تاریخی مهمی دارد. این کتاب روایت‌هایی مستند و جذاب است از دوران اسارت سربازان عراقی.

مرد روزهای ناآرام

نگاهی به آنچه گذشت؛ لحظه‌های دیروز و امروز مرتضی سرهنگی

فاطمه شهردوست

روزنامه‌نگار

نگاهی پر از آرامش با لبخندی دل‌نشین که انگار از اعماق قلبش می‌آید، در برخورد با «مرتضی سرهنگی» اولین چیزی است که به چشم می‌خورد. این مرد آرام روزهای ناآرام، سال‌هاست که شده راوی لحظه‌ها و آدم‌هایی که تا دنیا دنیا است، حرف‌ها دارند برای گفتن؛ برای گفتن از همان جنگ تحمیلی و همه تلخی‌های پراشوبش.

او که امروز در آستانه ۷۰ سالگی است، شهره است به چهره ادبیات پایداری؛ شهرتی که ساده به دست نیامده و زاینده عشق است و کلمه. «تابستان ۶۹» عنوان تازه‌ترین کتابی است که توسط او جمع‌آوری و منتشر شده است. سرهنگی در این کتاب در مدت سه سال از میان انبوهی از خاطرات اسارت، تعدادی را انتخاب کرده و در ۳۲۳ صفحه روایت‌هایی را از روزهای نه‌چندان دور، چاپ کرده است. در ادامه نگاهی داشتیم به آنچه گذشته بر مرتضی سرهنگی از دیروز تا امروز.

پدرش کارگر سیلوی تهران و مادرش خانه‌دار بود. در هفت سالگی، همراه خانواده‌اش در محله چهارصد دستگاه نازی‌آباد ساکن شد. در دبستان شبلی آن محله، با کلمه‌ها آشنا شد و خواندن آموخت. مقطع دبیرستان را هم در مدارس «ماکو» و «هدف» گذراند و دیپلم طبیعی خود را از دبیرستان هدف گرفت.

سرهنگی پس از پیروزی انقلاب تا سال ۱۳۶۷ در روزنامه جمهوری اسلامی مشغول به کار بود و گزارش‌ها، مصاحبه‌ها و نوشته‌های زیادی از او در این روزنامه به چاپ رسیدند. از سال ۵۸ بود که او به طور رسمی دست به قلم شد و در روزنامه جمهوری اسلامی کارش را با نوشتن مصاحبه و گزارش شروع کرد اما داستان به همین جا ختم نشد و این عشق برای گفتن از آنچه که باید منعکس می‌شد، قصه را به تاسیس دفتر ادبیات و هنر مقاومت در حوزه هنری رساند؛ جایی حوالی سال ۶۷ که داستان اصلی از آن شروع شد.

از همان روزها بود که او مشغول گردآوری و تدوین آثار و خاطرات دفاع مقدس شد و با همان عشقی که امروز از آن می‌گوییم، به کلمه‌های پر از حرف، جان تازه‌ای داد. این گعده رفته‌رفته به لطف ذهن روشن آقامرتضی پرجمعیت‌تر شد، آن قدر که علاوه بر خودش، ده‌ها نویسنده هم برای گفتن از آن روزها به میدان آمدند و همراهش مشغول گفتن از این خاطرات شدند.

تولد دفتر ادبیات و هنر مقاومت

روایت خود سرهنگی از تولد این گعده این است: «من به اتفاق آقای بهبودی صفحه‌ای را در روزنامه جمهوری اسلامی با عنوان «جبهه و جنگ» راه‌اندازی کردیم و بعد از آن با استفاده از تجربیاتمان که به‌عنوان خبرنگار جنگی در یکی، دو سال قبل‌تر کسب کرده بودیم، نسبت به مساله تاریخ‌نگاری جنگ هوشیارتر شدیم و مترصد فرصتی بودیم که از طریق یک کار فراگیر علمی، تاریخ‌نگاری جنگ را شروع کنیم.»

ناگفته نماند که این طرح در سال ۱۳۶۶ به ستاد تبلیغات جنگ که در آن زمان تحت مسئولیت کمال خرازی - وزیر خارجه آینده ایران - فعالیت می‌کرد، ارائه شد اما به دلایلی این طرح در آن ستاد به ثمر نرسید و بعد از قبول قطعنامه و پایان جنگ، این طرح که حالا جامع‌تر هم شده بود، به حوزه هنری ارائه شد و راه‌اندازی دفتر هنر و ادبیات مقاومت مورد موافقت ریاست وقت حوزه قرار گرفت و پس از

تهیه مقدمات و امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، این دفتر فعالیت خود را از ابتدای سال ۱۳۶۷ آغاز کرد.

سرهنگی درباره شروع فعالیت‌های دفتر ادبیات و هنر مقاومت می‌گوید: «از همان ابتدا کارمان را به شکل تخصصی شروع کردیم؛ اگر نگاهی به کتاب‌هایی که در ابتدای تاسیس دفتر منتشر شده بیندازید، می‌بینید هر موضوعی که از آن زمان تاکنون در قالب کتاب به چاپ رسیده است، برای خود تعریف مشخصی دارد و این تعریف چون از ابتدا دقیق بوده، تاکنون هم ظرفیت ادامه روش را داشته است.»

به‌گفته او، مثلاً خاطرات اسرای جنگ برای خود سرفصل مستقل و تعریف مشخصی دارد، خاطرات؛ یادداشت‌های فیلم‌نامه، نامه‌ها، یادداشت‌های روزانه، نمایش‌نامه، گزارش‌های جنگی و همه این موضوعات از ابتدا مشخص شده بودند. مرتضی سرهنگی تاکید می‌کند: «اساساً ادبیات جنگ را سرباز می‌نویسد، نه مورخ؛ طبیعی است که این متن‌ها نیاز به ویرایش و فصل‌بندی دارند تا مطالعه آن متن‌ها برای خواننده راحت باشد. این کارها همه ادبیاتی ساده اما به‌گونه‌ای «سهل و ممتنع» دارد. ما سعی می‌کنیم که لحن کتاب همان لحن مولف اثر و یا راوی باشد یعنی خود لحن شهرستانی که پر از الفاظ دیگرگون و بومی مربوط به مناطق مختلف جغرافیایی است، باید در متن نگه‌داری شود.»